NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 271 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ BẢY 16 FÉVRIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

1478

HANOI

	6 tháng	3 tháng	Thêm tiền gửi đi Tourane	Thêm tiền gửi đi Pakoi	Thêm tiền gửi đi Langson	Thêm tiền gửi đi Caobằng
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$60	7$60	7$00
Các công-sở	»	8.00	8.00	9.00	»	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.60
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 francs au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. . 0$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cuộc chơi Tết ở nước ta

Trường Bảo-hộ và các trường Pháp-Việt đã khai giảng ngày thứ sáu 15 Février, thế là cuộc nghỉ tết đã thật xong rồi, năm mới lại hóa ra năm cũ; dàu dàu cũng lại bắt đầu làm việc cả.

Tục nước Nam ta, trong một năm ăn thật nhiều thứ tết, tết mồng ba tháng ba gọi là hàn-thực, tết mồng năm tháng năm gọi là đoan-ngọ, tết ngày rằm tháng bảy gọi là vong nhân xá tội, tết ngày rằm tháng tám gọi là trung thu, tết mồng chín tháng chín gọi là trùng-cửu, lại còn tết trung-thập văn văn, mà tết nguyên-đán thì trọng thể nhất và náo-nhiệt nhất, ai cũng lấy làm quan-hệ, mà lo lắng về sự cúng tết và cuộc chơi xuân, trước là lo quét giọn nhà cửa, sắm sửa cỗ bàn, để cúng lễ tổ tiên, sau là lo áo lượt quần là, tiền lưng gạo bị, để mua vui trong những ngày xuân, hoặc là trẩy chùa, hoặc là đánh cờ đánh bạc, lưu liên đầm đuối, có khi hết cả tháng giêng.

Trong cái tục ăn tết trọng thể mà thường hay lưu liên đến như thế, có cái hay cũng có cái dở, ta thử suy xét mà bàn rõ ra xem, để cùng nhau sửa đổi dần dần, giữ lấy cái hay mà bỏ cái dở, làm cho cái tục ăn tết nguyên-đán của ta, được hoàn toàn là một tục rất hay của một dân tộc.

Nước Nam ta xưa nay vẫn giữ cái tục cúng tế tổ tiên, ai cũng lấy việc ấy làm bản-phận trọng nhất của con cháu, không cứ giàu hay nghèo, sang hay hèn, người hạng nào cũng vậy, ai cũng có cái cảm-tình mật-thiết với tiên-nhân, mà giữ lòng thành kính với người đã khuất, phàm gặp ngày lành cảnh tốt, thì trong lòng đã nhớ ngay đến những người chí thân đã khuất của mình, tết nguyên-đán là tết trọng nhất trong một năm, thì trước nhất là lo về phần cúng bái, bận việc gì cũng tạm nghỉ, ở xa dàu cũng tìm về, những nhà giàu có quan trường, thì mâm cao cỗ dầy, khói hương nghi ngút, đèn đuốc sáng choang, bày ra một cảnh tượng rất trang hoàng; nhà nghèo thì cũng kiếm được một thẻ hương, cũng thắp được vài ngọn đèn, cũng làm được mâm cơm, rồi cũng cúng lễ, cũng ăn uống, tuy cả năm túng thiếu mặc lòng, mà trong ngày tết, cũng vẫn ra dáng no say thừa thãi. Đó cũng là bởi nhời đức Khổng-tử nói: « Sự tử như sự sinh, sự vong như sự tồn, hiếu chi chí dã », nghĩa là thờ người chết cũng như thờ người sống, thờ người mất cũng như thờ người còn, là bậc đại hiếu vậy. Cũng nhờ có cái tục ấy, mà phong tục cũng giữ được hễ trung hậu, nòi giống cũng không đến nỗi hạo mòn, mối hạnh phúc trong gia-đình, nền phong-hóa trong xã-hội, cũng vì đó mà gây nên được một vài phần.

Nhưng mà ở đời việc gì cũng thế, khi dầu đặt ra vẫn là hay, mà lâu ngày vì người làm sai mất chủ ý đi, sinh ra mối tệ. Tục ăn tết Nguyên-đán, khi dầu tưởng cũng chỉ vì người ta công nọ việc kia, cả năm khó nhọc, và lại mỗi người kiếm ăn một nơi, thân thích bạn hữu không mấy lúc được sum vầy đông đủ, cho nên nhân lúc hành niên thay đổi, muốn ghi nhớ cái ngày đầu năm, trước để tỏ mối cảm tình với tiên tổ, sau là nghỉ ngơi vui thú với anh em thân thích, tức là ngày tự lạc thiên-luân. Nhưng vì cái tình ham chơi của người, mà tết Nguyên-đán mới sinh ra nhiều điều tệ hại. Tục ta xưa kia, ngày 25 tháng chạp là ngày hạp ấn, nghĩa là các sở công khóa hòm ấn lại, nghỉ không làm việc nữa, ăn tết rồi mới lại chọn ngày khai ấn để bắt dầu làm việc. Các sở công còn như thế, trách gì nhà tư chẳng kéo dài sự nghỉ ra đến đôi ba tuần. Như bảo rằng cả năm khó nhọc, ngày tết vui chơi, thì cuộc vui cũng nên có hạn, có nhẽ nào tết đã hết rồi, năm dã cũ rồi, mà cái tiếng chơi xuân năm mới, vẫn còn nghe nói ở bên tai, chơi đến nỗi hao tổn tinh-thần, chơi đến nỗi sao nhãng công việc, mà nghề-nghiệp đình đốn cũng nhiều, sinh ra một sự không tiện to ở trong xã-hội.

Thế-giới này là thế-giới nào? thế kỷ này là thế-kỷ nào? đương cạnh tranh chậm một bước thì thua, cơ tiến hóa cách một ngày đã khác, ở Âu Mỹ những nhà thám hiểm, những nhà khoa học, cùng là nhà công, nhà thương, ai cũng chăm chăm chủi chủi, tiếc từng ngày từng phút, còn lo không đủ thì-giờ để làm cho đạt được mục-đích mình. Mà ở nước ta thì dương buổi đổi cũ thay mới, dường tiến hóa vừa mở mang, của khó người khôn, cách sinh nhai còn eo hẹp; chánh dương buổi người mình hết lòng lo lắng, hết sức kinh doanh, để mở dường thực-nghiệp, vừng cách sinh tồn, còn sợ không theo kịp người, mà dừng lâu ở trong vòng liệt bại, há lại nên hư trịch cái bóng sáng như vàng như ngọc vào trong cuộc chơi xuân vô ích, để đến nỗi cái ý tứ hay ngụ trong việc ăn tết, vì tính ham chơi vô độ của người mình mà thành ra dở, thế cũng chẳng là một việc đáng tiếc lắm ư?

Bây giờ nếu muốn giữ lấy cái ý hay trong sự ăn tết, mà trừ bỏ cái tệ đi, tưởng nên châm chước lại cho hợp thời. Việc kinh lễ tổ-tiên, chúc mừng bạn hữu, trong ba ngày đầu năm tưởng cũng đã đủ việc rồi, rồi thì trăm nghề nghiệp, ta lại bắt dầu lo tính việc trong năm. Kinh Lễ có câu: « Dân sinh tại cần », nghĩa là việc sinh tại cần, nghĩa là việc sinh tồn của từ dân, cốt ở sự siêng năng; kinh Thi có câu: « Hiếu lạc vô hoang, chức tư kỳ cư », nghĩa là sự chơi vui không nên say đắm, phải lo đến chức-nghiệp của mình; hai câu ấy chánh là bài thuốc đối bệnh với sự chơi xuân quá độ của ta.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 14 Février 1924

Việc nhà Đông-pháp ngân-hàng

Theo như lời quan Sarraut xin, hội-đồng Ngoại-giao của Thủ-dân nghị-viện đã ưng-chuẩn việc gia-hạn cái đặc quyền của nhà Đông-pháp ngân-hàng.

Paris, ngày 15 Février 1924

Tại Thủ-dân nghị-viện

Thủ-dân nghị-viện không ưng chuẩn việc để khoản trong bản dự án tài-chánh nói về sự tăng các thứ thuế lên hai phần mười ra ngoài để bàu riêng.

Việc dất Palatinat

Hai nước Pháp Anh đã điều-đình với nhau về cái vấn-đề đất Palatinat.

Ngạch Canh-nông

M. Senry, chánh thanh tra canh-nông mông bổ sang Đông-pháp.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Février 1924

Việc nước Đức

Tin Mayence. — Tại cuộc hội nghị của các nhà chuyên-môn để xét về việc thi-hành bản giao-ước của hai nước Pháp-Anh về đường hỏa-xa Cologne, người Đức ưng thuận mọi khoản của hội-đồng quyết-nghị về việc thu lợi đường hỏa xa ấy.

Sở Cảnh sát khám nhiều nơi ở Pirmasens.

Linh cảnh-sát và bọn biểu-tình xung-đột nhau ở Wald, ở Frechen, và ở Bruel, có người bị thương.

Tin Coblence. — Sở quản-lý hỏa-xa đảm nhận việc vận tải ở ngoài và việc vận tải ở trong.

Tin Berlin. — Quan Vận-tải bộ thượng thư trù tính cho các đường hỏa-xa được theo địa phương hành chính, và các đường hỏa xa ở xứ Bavière được tự-trị.

Việc dất Palatinat

và việc trong hạt trú-binh

500 người về đảng quốc-dân cầm súng Hauser, súng carabines anglaises, súng pistolets automatiques và lựu-đạn do một người quan võ cũ thuộc về sở trinh thám Heidelberg quản-đốc đến vậy những người về đảng biệt tập ở Pirmasens. Họ tuổi dầu xăng vào cái nhà của những người về đảng biệt-lập đông mà đốt, nên những người ấy phải dầu hàng. Những người dã dầu hàng rồi, lại bị chúng dùng rìu búa mà đánh chết.

Hội-đồng Tổng-ủy-viên quyết nghị thiết quân luật, bãi các hội của đảng Quốc-dân, đem những tội nhân đến tòa án binh xét án, cấm không được đi lại ban đêm, cấm không cho ô-tô đi lại, cấm không được đi trên các cầu sông Rhin.

Tại đất Palatinat, linh cảnh-sát nước Đức phải theo mệnh lệnh quan binh để khôi phục lại trật-tự. Các sở công thì có một hội-đồng riêng trông nom. Hội-đồng ấy có một người Pháp làm chánh hội-đồng, một người Anh, và một người Bỉ.

Tin Cologne. — Đảng cộng-sản quấy rối trong miền thuộc về quyền nước Anh, linh cảnh-sát cử đến Bruhl để đánh dẹp đảng cộng-sản, phải ẩn thân trong sở trữ kim, ngoài có 500 người về đảng cộng-sản đương vây.

Nước Pháp với nước Nga

Báo *Echo de Paris* nói rằng mới đây các nhà ngoại-giao cố ý thu xếp để hai nước Pháp-Nga trực tiếp điều đình với nhau, nhưng không gây được kết quả gì. Đó là một cái chứng rằng chánh-phủ Xô-viết không thật lòng với nước Pháp.

Tại Thứ dân nghị-viện Pháp

Báo *Echo de Paris* nói: Quan Poincaré xin Thứ-dân nghị-viện, cuối tuần lễ này, thì ưng chuẩn các bản dự án lý tài, cả khoản nói về việc tăng các thứ thuế lên 2 phần mười. Chúng ở Thứ-dân nghị-viện, số phiếu biểu đồng thuận với chánh-phủ thặng 60 phần trăm, và ở nguyên lão nghị-viện thì thặng được 401 phần trăm.

Tàu đâm. Người chết

Một cái tàu buôn nước Anh tên là « *Republic* » bị đâm ở Cadix (Tây-ban-nha) cứu được 18 người.

Số thuế thu nhập

Số thuế thu nhập trong tháng janvier được 2.206, 64.6.0 quan, hơn tháng janvier 1923 là 3.8.184.000 quan, đó là không kể số tiền thu nhập của sở bưu-điện.

Na-uy với nước Nga

Nước Na-uy đã công-nhận chánh-phủ nước Nga.

TÀU ĐI BỂ BỎ ĐỒNG DÙNG ĐƯỢC BAO NHIÊU NĂM?

Cứ như các tờ trình của một công-ty hàng hải lớn nước Anh, thì các tàu buôn trong thế-giới về ngày 1er juillet 1923 có thể theo tuổi mà phân hạng như sau này:

Từ 25 năm trở lên	6.581 cái
Từ 20 đến 25 năm	2.979 cái
Từ 15 đến 20 năm	3.693 cái
Từ 10 đến 15 năm	3.644 cái
Từ 5 đến 10 năm	5.461 cái
Dưới 5 năm	6.913 cái
Cộng là	29 271 cái

Tính ra trong thế-giới có 9 560 cái tàu, tải lượng cộng là 13 541.391 tấn, nghĩa là một phần năm số tải-lượng tổng cộng trong thế-giới, đã được từ 20 tuổi trở lên.

Ông hội-trưởng công-ty hàng hải ấy có nói: Chẳng bao lâu nữa, trong số tàu ấy nhiều cái phải bỏ không dùng được nữa, vì dể đồng một cái tàu chỉ dùng được độ 25 mà thôi.

HÀI ĐÀM

Năm nay lên mấy tuổi?

Một cậu học trò rất thông thái, nhất là về khoa toán-học, bao giờ cậu cũng thường được nhiều điểm số.

Tối hôm 30 tháng chạp ta vừa rồi, người cha bảo cậu rằng:

— Từ rày về sau, con phải cố học. Hôm nay con lên 8 tuổi, đến ngày mai con đã lên 9 tuổi rồi đấy!

— Thưa cha! Ngày mai con lên 9 tuổi, thế thì ngày kia con đã lên 10 tuổi phải không? *Năm mới*

VĂN UYỂN

Nhớ bạn

I

Nhớ bạn tri-âm một góc trời,
Nào ai phú quí nhũng ai ai.
Cây tiền mải tính mưa vườn ruộng.
Thuyền hoạn ham chèo vượt bể khơi.
Phơ phất hương lan cơn gió bạc,
Ngạt ngào chén rượu bóng giăng đoài.
Dầm tham danh lợi quên tình nghĩa,
Nghìn dặm non mây gửi mấy lời.

II

Nhớ bạn tri-âm cách nước giời,
Thấy ai bần tiện ngán cho ai!
Ba gian nhà cỏ mùi lê hoắc,
Một cuốn văn tàn nghĩa trúc mai.
Nào biết công-danh là phận định,
Đừng đem kinh sử để sinh nhai.
Đường trần xe ngựa người mê mải,
Nghiền bút tình xưa có thấu lời?

Trần-lệp-Trác

Tự do diễn đàn

Bản-quán tiếp được bài sau này, cử nguyên văn đăng báo:

Hai cái biểu ghi trình-độ văn-minh Âu Á lên xuống thế nào?

Trình-độ văn-minh Âu Á cao thấp thế nào không còn phải bàn đi nói lại cho phí thì-giờ của các ngài độc-giả. Nhưng cũng nên xét xem vì cớ gì mà văn-minh Âu-châu thì lên cao, mà văn-minh Á-châu thì xuống thấp. Cứ lấy cái biểu vật-chất là những đồ cổ, nhất là đồ sứ, đồ sánh mà âm-dạc thì cũng đủ biết trình-độ văn-minh Á-châu thuở xưa có cùng; đến như kỹ-thuật của Âu-châu thì ai cũng biết rằng đó là cái tang chứng tiến-bộ rồi vậy.

Tuy nhiên, nếu chỉ xét về phần hình-thức mà cái hình-thức, dầu người ngu xuẩn đến dân cũng trông thấu được bề ngoài các vật — thế tuy dở, nhưng không ích gì cho những người có tư-tưởng, có học-thức kiến-văn. Muốn cho lời bàn đối với các nhà ấy không đến nỗi thừa lời, không đến nỗi vô-ích, thì phải xét đến phần tinh-thần là văn-học hay là văn-chương mới được. Nhưng nếu lại xét về phương-diện ấy thì không khỏi làm cho các ngài độc-giả một cuộc luận bàn vô vị, bởi vì bây giờ thì ai chẳng biết rằng văn Tây cao gấp mấy mươi lần văn Tàu văn Ta. Đây chỉ xin nói về cách bài-bố tổ-chức cái tư-tưởng của người làm văn hai bên khác nhau thế nào, cũng biết đích trình-độ văn-minh hai bên tiến-thoái được. Xin thí-dụ một cách phổ-thông để giúp cho sự dễ hiểu, vậy thử ví người làm văn với người lên chơi núi.

Cách bài-bố tổ chức tư-tưởng trong bài văn lấy thì bao giờ đoạn mở đầu cũng bắt đầu từ chỗ thấp, như bước đường thứ nhất lên non, cũng có khi lại ngẫn ngơ đó đâu, là phần thì còn tìm đường lối đi lên, phần thì đợi cho phải lạt bớt những cảm-giác phiền-phức về cái thu sắp được trèo non đi đã; mà lối lên non thì tất là phải cong queo khúc khuỷu, khi quanh xuống, lúc bước lên, lại còn xem xét từng thức cây cỏ, từng giống chim sâu, còn phải chống nhau với bao trở ngại không-khí nó để ép mình kỳ cho đến đứt hơi rão cổ, mỏi gối chồn chân, mới mon men được đến chỗ kết là nơi tuyệt đỉnh, rồi sẽ được thở hút không-khí thanh thú nhẹ nhàng, xa chỗ lao-lục trần-ai, ghen tuông tranh-cạnh; đứng một chỗ mà trông thấu được hết từ đỉnh cho đến sườn, từ sườn cho đến chân, đem ngọn bút cao-kiến hùng-hồn mà tả-chân, bao-lung được hết cảnh-vật, như gói cả quả nũi vào mảnh giấy mà ném vào trong óc ký-ức của mọi người.

Đến như cách bài-bố tổ-chức tư-tưởng của văn ta, thoạt mới mở đầu, bao giờ cũng buênh hoang lộng lẫy, to tát rườm rà, như đã đứng sẵn bên đỉnh núi từ bao giờ, đã dòm suốt từ đỉnh cho xuống đến sườn, từ sườn cho xuống đến chân, rồi cứ phỏng chừng mà thuật lại: — những là chim kêu riu rít, cây cỏ um tùm, mà không thể biện biệt được chim ấy là chim gì, cây kia là cây gì vậy. Tư-tưởng thì thế mà đến hình-thức của văn thì xuôi sồng sộc, cắm đầu cắm cổ mà chạy một mạch từ cao cho xuống đến thấp không vấp váp một chút nào, thì không những là bị cướp mất hứng thú đi, mà thực lợi cũng không được gì cả. Nhất là từ ngày thi-pháp đã cải-lương, lại quay về lối làm luận, mà đã có cái tư-tưởng biết trọng thực-nghiệp, thì tưởng rằng trong văn mượn thực-nghiệp làm cái hư-văn, nghĩa là không cứ bàn về văn-đề gì, cái đuôi bài luận cũng nối cho mấy câu: sĩ, nông, công, thương vào cho đầy trang kiu vở, mà không phải nghĩ ngợi khó nhọc gì.

Tóm lại mà nói thì gây dựng nên một áng văn-chương, trong áng văn-chương ấy cũng phải cong queo khúc khuỷu, lớn chớm mấp mô như thế con đường lên núi, mà người đọc cũng như lúc trèo non, phải khổ tâm nhọc trí mới cảm-giác được hết cái giá-trị trong bài. Nói rộng ra thì cũng như văn-minh của một nước mà sở-dĩ bước lên được cái trình-độ cao, cũng phải trải qua bao cuộc bể dâu, bao phen cách-mệnh, khi lên khi xuống, khi hợp khi tan: ngày nay khắp cả thế-gian đều trông thấu cả mà đã công-nhận là cái văn-minh chung.

Nhưng mà văn-minh lên xuống là ở tại văn, mà văn lên xuống ở tại người, cho nên « văn tức là người » thật là câu phê-bình đích đáng. Vậy không thể không đem người làm văn mà đo độ số văn-minh được.

Người làm văn cũng có hai thứ: Người nào mà muốn cho cuộc đời về sau bước lên cho đến cái nơi tuyệt-đỉnh sung sướng thanh nhàn, thì buổi thiếu thời phải lắm than nguy-hiểm mà cái sung sướng về vật chất như kẻ phàm nhân có lẽ không được thỏa mãn chút nào, ấy chính là hoa-công ban riêng cho cái hạnh-phúc được giấy xéo lên bết con dương trải những chông gai dau đớn, mà đi đến chốn cao thượng êm-đềm. Song nói hóa-công ban cho thì vị-tất đã là đúng mà lại sai mất tôn-chỉ bài này; dường chính là tự mình tổ-chức lấy cuộc đời mình; mà cách tổ-chức tư-tưởng bài văn tất cũng giống như là dức vậy.

Người nào mà buổi niên-thiếu đã lận hưởng cái cuộc phong-lưu sung-sướng về vật-chất, thì chính là sẽ bị rơi xuống cái vực thống-khổ sau này; đời người mà đã tổ-chức một cách trái ngược như thế, thì văn là cái biểu đo người tất cũng tổ-chức tương-đương như vậy.

Nay thì các nhà làm văn trong nước, ít nhiều người cũng đã biết tổ chức cho cuộc đời mình một cái chương-trình lần-lần tinh-tiến. Vậy thì nước nhà cũng đã được ít tay thảo ra cái chương-trình để cho cứ lần lần ma tiến-bộ, song còn nhiều người lại ra gan trở, nhất là những ông cựu-học chấp nệ là những nhà cái cuộc đời mình dương dừng vào chỗ đất trũng thấp, ma có lẽ sau này còn đi xuống cái chỗ rất sâu; nhưng ma bởi tự mình tổ-chức bài-bố cái cuộc đời mình như thế, hay nói bởi xã-hội tổ-chức cho mình như thế thì có lẽ dùng hơn; bởi vì trước đây cái lối văn trong xã-hội đều tổ-chức bài-bố một cách trái hẳn công cuộc tiến-bộ tự-nhiên. Ấy thế mà đã chịu tinh-ngộ cho đâu, còn cứ khăng khăng một mực không chịu công-nhận văn là văn mới là hay, còn cái lấy được rằng văn Tàu ngày xưa hay lắm, vậy thì không coi cái văn-minh rực-rỡ ngày trước mất này sao? Trừ những nhà « cựu học chấp-nệ » như trên đã nói lại còn những nhà cựu học kiêm cả tinh thần tân-học phổ-thông, tuy không có cái tư-tưởng thuần-nhất thế kia, song cứ bình-tĩnh mà nói thì dầu không có cái bụng câu-chấp một cách quá đáng nhưng cũng không có chí tinh-tiến gì. Thế nào là chí tinh-tiến? đối với sức tinh-tiến là sự tiến-bộ của xã-hội mình cũng có một phần giúp sức vào, thì chí tinh-tiến là mình phải có cái chí muốn cho xã-hội mình tiến-bộ, thì mình phải vui lòng mà công-nhận, đem mắt mà xem-xét những công việc của những người hợp-lực mà làm (làm cả trí-lực và thể lực); đây hãy nói về trí-lực — vì trí-lực nó rất mạnh, nó cất nổi được cả xã-hội giang-sơn có khi cất nổi được cả cái quả địa-cầu nhẹ bổng — thì như các sách các báo mình cũng phải để mắt mà xem. Vậy mà đây thì giả có thấy

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

quyền sách hay là tờ báo bằng quốc-văn, là vỡ-vập lấy, mở ra cứ cướp giật hết tờ nọ đến tờ kia mà đưa mắt qua một lượt, duy có mục « văn-uyển » là chịu nhìn kỹ thôi.. Lại vì người đọc sách cũng như người trèo non, thì đây thật không muốn bước, chỉ già có trông thấy một vài cô thiếu-nữ thơ thẩn sườn non thì dầu mỏi gối chồn chân cũng cố mon men lên được đó.

Bởi cái lịch-sử của hai phái làm văn mới cũ khác nhau như thế, và cái tâm chí lại như vậy, cho nên những tiền đăng mua sách mua báo đem gửi ông thổ-thần với ông thủy-phủ (ồ-tôm) thân-đáng vẫn vâu ; và phần nhiều gửi sang Trung-hoa mất cả. Thế thì sự « tự-nhiêu giáo dục » bao giờ cho phổ-cập được, mà tài-lợi bao giờ cho khỏi hại người, khỏi di-lậu đi ? Ma có thể kết được rằng : nếu có hứng được cái lợi, tử được cả hại ấy đi thì cái trình-độ văn-minh của dân-tộc mình mới lên cao được.

Quán-Chi

Cuộc thi thơ

Của Nam-Phong-Quyền nữ-sĩ

MDCCLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chùa cấp từng cao miếu ở trong.
Không thanh oai nghi trông vợi vợi,
Lý triều qui-thức đứng chung chung.
Trải phiên xuân hạ đủ thay mới,
Một mối thi-thư vẫn bạu chung.
Đạo-pháo xưa nay khôn xiết kể,
Ân sâu sông Nhị ngát non Nùng.

Nguyễn-hữu-Hiệt
Chủ-sự bộ Lại, Quảng-ngãi

MDCCLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu là đây thử nắm trông.
Quốc học nền xưa phong cảnh mới,
Khuê-văn vẻ sáng khói hương nồng.
Rừng nho đã vẳng chuông gì Thu Tử,
Đàn hạnh còn thơm cõi Nhị Nùng,
Trải Lý, Trần, Lê bao nắng gió,
Cung tường vẫn vững với non sông.

Nguyễn-Cần
Lục-sự huyện Đông-triều, Hải-dương

MDCCLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bể hoạn rừng nho đã mọi dung.
Bia đá lưu truyền lâu chẳng nát,
Bảng vàng rực rỡ mãi không cùng.
Để vương nền nếp xây thành Lý,
Hiển thánh cung tường ngất cõi Hồng
Sĩ-nữ vì-chùng hồi tưởng đến,
Rõ ràng văn-vật Bắc cùng Đông.

MDCCLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn hiến thơm lừng cõi Á-đông
Khoa giáp đèo Lê bao vạn thuở,
Tấn thân bia Lý mấy nghìn đông.
Trăng in bể học sông Thù Tử,
Mây dẫy rừng cho chốn Nhị Nùng.
Quyến cỡ văn-chương người sĩ nữ,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Mai-văn-Sử
Làng Phù-xá, Hà đông

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 16 độ
15 giờ 17 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ nhật, 17 Février 1924
Septuagésimo

Âm lịch

13 tháng giêng năm Giáp-tí
Ngày Bính dần
Hành thổ, Sao Tỉnh, Trực Kiến.
SY : Tắc tèo, Tế-tự.
NGHI : Nạp-thái, Hỏi hỏa, Kết-hôn, Vấn danh, Giải trừ, Tắt y, Tạo-trù.
Hội làng Lim (Bắc ninh)

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 18 Février 1924
Angilbert

Âm-lịch

14 tháng giêng năm Giáp-tí
Ngày Đinh mão
Hành Hỏa, Sao Trương, Trực Trừ.
SY : Loài-thân, Xuyên tỉnh, Thăm bệnh, Khai trí,
NGHI : Tế-tự, Ký-phúc, Cầu-tự, Thượng-biểu, Hội hỏa, Nạp-thái, Vấn danh, Giá-thú, Dựng, Giải trừ, Mộc-dục, Tắt-y, Tu-tạo

Giá bạc. — Kể từ ngày 16 Février 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 . 40.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 16 février 1924* : 3%. 54. — 3%. Thứ hoãn vốn đến 64 25. — 4%. 1917 58, 45. — 4%. 1918 57.60. — 5%. 1915-1916 68,35. — 5%. 1920 84.5. — 6%. 1920 80.25.

Việc bầu-cử đại-biểu pháp tại Thượng-hội-đồng thuộc-địa. — Ngày hôm nay là hết hạn dân đơn ứng cử đại-biểu tại Thượng-hội-đồng thuộc-địa. Đến nay phủ Thống-sứ đã nhận được 8 đơn, nhưng M. Laure ở Quảng-châu loan không ứng cử nữa thì chỉ còn có 7.

Từ sáng mai trở đi là những người ứng cử được phép giản giấy tuyên-cáo của mình ở các hạt, giản ở những chỗ nào thì có bổn phận của nhà nước định sẵn.

Đến ngày chủ nhật 2 mars thì bầu cử từ 8 giờ sáng đến 4 giờ chiều. Xong rồi, các tỉnh sẽ cộng số phiếu mà điện ngay về phủ Thống-sứ Hanoi.

Hội quân-công bội-tinh. — Đến ngày 26 février này, quan Toàn-quyền Merlin phụ-nhân sẽ xuống Hải-phòng dự lễ các nhà có quân-công bội-tinh (médailles militaires).

Hội-đồng bảo-hộ. — Hội-đồng bảo-hộ chiều nay hồi 3 giờ đã họp tại phủ Thống-sứ, có quan Thống-sứ Monguillot chủ tọa.

Tòa Đốc-lý. — Nay đã có tin rằng quan cai-trị Eckert, giám-đốc chính-trị ở Cao-miên sẽ về lĩnh chức Đốc-lý Hanoi thay quan cai-trị Mourroux.

Bệnh dậu mùa. Số tuần-cảnh lại vừa thấy cái xác con trai chừng 3 tuổi vứt ở phố Paul-Bert mà mình đầy những nốt dậu. Xem như vậy thì bệnh dậu mùa đã rày vẫn còn, mà ở các vùng nhà quê ngu-dốt dân cũng lắc đắc có người chết về bệnh ấy. Vậy ai muốn tránh bệnh ấy thì nên đi trồng đậu ngay, và muốn chắc thì cứ bốn năm năm phải trồng lại một lần.

Mấy hôm nay thấy sở Y-chính đã phải người đi trồng đậu cho các công sở rồi.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hàng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Parisienne
N69 55, Phố hàng Quạt, Hanoi

Trường-lục. — Ông Nguyễn-xuân-Vũ thư-ký thượng-hạng ngạch Tư-pháp vừa trúng tuyển kỳ thi lục-sự mới rồi, nay được cải-bổ sang ngạch Lục-sự các tòa Nam-án Quan-thường lý xét công việc trong 18 năm tòng sự tại phòng ngài thực là một viên chấm chỉ và rất có giá-trị, nên ngài cấp cho một đạo tưởng-lục để kỷ công.

Xin có lời mừng ông Vũ được thưởng như vậy rất là xứng đáng.

Tòa án Đại-hình. — Chiều hôm qua hồi 4 giờ rưỡi, tòa án Đại-hình đã họp để gặp thẩm lấy bốn người bồi-thẩm thì trúng tên những ông sau này.

Bồi-thẩm thực-thụ : MM. Sơn-xuân-Hoan chủ hiệu Quảng-hưng-long Hanoi, Phùi-mạnh-Hợp nghị viên ở Hà-nam.

Bồi-thẩm dự-khuyết : MM. Lê-bá-Tử nghị viên Hải dương, Phạm-văn-Khôi trí-huyện hưu-trí ở phố hàng Đông Hanoi.

Hội-chợ Hanoi. — Hội-đồng Hội-chợ có lời bá cáo cho những người đi làm và thợ An-nam biết rằng : từ mồng một tháng ba tây bỏ đi thì Hội-đồng cho thuê để ở hai dãy nhà ở trong Hội-chợ :

Gian dãy E mỗi gian 5 đồng 1 tháng.
Gian dãy F mỗi gian 4 đồng 1 tháng.
Tiền thuê phải giả trước.

Ai muốn thuê thì từ ngày hôm nay trở đi có thể đến biên tên ở phòng giấy Hội-chợ, số nhà 106, phố hàng Trống Hanoi.

Hội-đồng Hội-chợ lại-cảo.

Đính chính. — M. Ng-tu-Thước, trí-huyện hạng nhì tại huyện Cẩm-khê tỉnh Phú-thọ nay phải tạm đình chức và đổi vào tòa nhì phủ Thống-sứ.

M. Hoàng-văn-Qui, bang-tá tại huyện ấy nay được quyền huyện ấy cho đến ngày bổ chức trí-huyện thực-thụ về mới thôi.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05
Thuốc STIC « HAVANE » nuôi gói. 0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kia, mỗi hộp hai mươi điếu. 0.20

Tòa Thượng thẩm. *Tiền tiền thuế.* — Lũ tên Ng-văn-Chiêu không chịu nộp sưu thuế lui thu phần thuế của những dân đinh tiêu đi không nộp cho lý-trưởng. Khi đến kỳ đăng trường lý trưởng phải đi vay để nộp cho đủ thuế. Hỏi thì bọn ấy khai rằng nguyên thấy lý-trưởng hay làm thu lặm hỗ, nên không giao tiền sưu thuế của bọn mình và của dân đinh về đăng bọn ấy, nhưng hôm đăng trường đã đem số tiền thuế giao cho lý trưởng tại Kho-bạc. Vì không có ai làm chứng cho là đã giao tiền sưu thuế cho lý-trưởng, nên tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt tên Ng-v-Chiêu, Trần-đình-Khai, Vũ-văn-Thâm và Phạm-năng-Quát mỗi tên 6 tháng tù và 25 đồng và bắt cả bọn phải liên đới với nhau bồi 262 đồng trả cho lý trưởng. Tòa Thượng thẩm y án.

Mới cách đi lừa. — Tên Ng-hữu-Lợi là một tên du đãng không chịu làm nghề nghiệp gì cả, chỉ lập mưu lừa những lương dân lấy tiền kiếm ăn. Một hôm tên ấy nhặt được một cái giấy điện-tín cầm đến nhà một người quen nói tri trá là mới nhận được của anh đi lính gửi mang-lá về cho 100 đồng rồi nói khoe nói khéo vay được của người ấy 5 đồng, bẹn rằng lĩnh tiền về sẽ trả lãi. Khi vay được tiền rồi thì cút thẳng không thấy lọn về nữa. Tòa Nam-án tỉnh Sơn tây phạt tên Lợi 1 năm tù, 2 đồng và 3 năm quản thúc. Tòa Thượng thẩm y án.

Đổi họ đổi tên đi ăn cướp đường. — Tên Ng-v-Tâm tức là Năm Tâm nhặt ở đâu được cái thẻ cũ của một người tên là Ng-v-Loan cùng với mấy tên đồng đảng, đón đường ăn cướp giật của người buôn bán đi qua. Khi bắt được tên ấy nhận tên ở thẻ nhặt được chứ không chịu khai thật tên mình. Khi xét ra thì chính tên ấy tên là Loan tức Năm Tâm mà trước đã can án ăn cướp rồi. Tòa nam án tỉnh Bắc-giang phạt tên Năm Tâm 5 năm tù và bắt phải bồi 486 p 50 cho người bị mất tiền. Tòa Thượng thẩm y án.

Sóc đĩa. — Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt tên Vũ-thị-Bông tức Thị Viên Ngõ 1 tháng tù và 2 đồng về tội gá sóc đĩa, tên Đoàn-khắc-Xương, Trần-Quỳnh, Đoàn-Thị tức Lý Tư mỗi tên 15 ngày tù và 1 đồng về tội đánh sóc đĩa. Tòa Thượng-thẩm giảm cho tên gá bạc xuống 15 ngày tù và 1 đồng về những tên đánh bạc mỗi tên 5 đồng mà thôi, còn tội tù thì tha cho.

Ăn cắp trích thường. — M Lương đãi-hà vào rừng tả được cả bảy 119 cây cà kê (thứ nhỏ) người ta thường dùng để làm vị thuốc hay là để ngâm rượu uống bổ) đem về để bán. Ên Nguyễn-văn-Dễn là lính Kiểm lâm đi đường gặp đem đoa bảo người ấy vào rừng bắt cả kê làm hai nhưng cây cối, tịch ký hết cả, nói dối đem về nộp quan, ký thực thì ỷ thế đem về bán lấy tiền tiêu. Tòa Nam-án tỉnh Vĩnh-yên phạt tên ấy 1 tháng tù về tội ăn cắp và bắt phải bồi 22 đồng trả người đánh bạ bị ăn cắp. Tòa Thượng thẩm y án tù nhưng cho ăn treo và giảm tiền bồi thường xuống 12 đồng.

Vì một tí dất mà thiệt một mạng. — Một người phu đào đất ở ruộng của tên Nguyễn văn-Quyền để đắp đê, tên Quyền ra bảo người ấy không được đào đất ruộng nữa và đe rằng nếu không nghe thì đánh chết. Người phu thấy đe thế lại cứ buông đến ruộng gà đào đất. Tên Quyền cầm gậy chạy lại đánh người ấy mấy phát chỗ phạm chết ngay. Lúc đánh người phu đã có người đến can song tên ấy không nghe, lại cứ đánh mà mồm tôi cứ nói đánh cho bao giờ bỏ mạng thì thôi. Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt tên Quyền 10 năm khổ sai về tội cố sát và bắt phải bồi 1 0 đồng cho nhà kb.ô chủ. Tòa Thượng-thẩm y tiền bồi thường và giảm tội khổ sai xuống 5 năm

Ăn cướp đường. — Tên Ng-v-Lan là một tên trộm cắp có tiếng, một hôm xảm xẩm tối gặp một người đàn bà cùng hai đứa con nhỏ đi xe ở quãng đường vắng cầm dao chạy đến dọa dâm chết. Người phụ xe sợ bỏ chạy thì tên ấy xông vào người đàn-bà cắt lấy ruột tượng bạc rồi ù tẻ chạy. Khi tuần phu làng sở tại nghe tiếng kêu chạy tâm nã bắt được tên ấy, nhưng tiền ăn cướp thì đã tẩu tán đi đâu mất rồi. Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt tên ấy 5 năm khổ sai và bắt tên ấy phải bồi 42 đồng cho người bị cướp giật.

Dùng thế lấy thân của người khác. — Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt tên Bùi-văn-Cần 6 tháng tù và 5 đồng về tội trốn sưu dùng thẻ tùy thân của người khác, nhặt được ở đường làm thẻ của mình. Tòa Thượng-thẩm y án tội tù và tha cho tội phạt tiền.

Cuộc đua xe đạp vừa rồi. — Bản quán tiếp được bức sau này :

« Tôi có bất bày nhờ quý báo vì lẽ công bằng làm ơn đăng lên báo giúp cho, tôi lấy làm cảm ơn lắm :

Cuộc đua xe đạp Hanoi đi Sơn-tây vừa đi vừa về 100 kilomètres kỳ vừa rồi, bắt đầu chạy ở vòng cứ năm phút một người, chạy thì có Progin, Jean Victor, Le Bon, Monseral, Công Bằng Khi tôi đi đến kilomètre 31 thì gặp Progin về đến đấy rồi, lại gặp Monserat về, xong rồi đến Jean Victor, mãi về sau thấy Le Bon rồi thấy Công Kin tôi đi đến Sơn-tây về thì đuổi được Công, chúng tôi cùng về với nhau, đến kilomètre 13 rẽ vào Hà đông thì lại bắt được Le Bon, Jean Victor. Còn ba chúng tôi về với nhau, đến vòng thì tôi chạy hết 3 giờ 11 phút.

Đến khi lĩnh giải thì M Le Stumph lại nói hai chúng tôi theo auto chở hành-khách.

Tôi với Công hỏi lấy gì làm bằng thì ông quan hai nói có người *chauffeur* viết giấy lại nhà. Tôi mới hỏi thế những người *contrôle* có ai biết không thì đều nói rằng không mà chỉ một mình M. Le Stumph rải có. Thế mà cả hội-đồng đều nghe lời của M. Le Stumph mà không phát giải cho chúng tôi nữa »

Đặng Công lai cảo

Bán một cái nhà cho thuê, kiểu xinh, ở chỗ rất tiện có ba lớp mỗi lớp ba buồng.

Hỏi tại : Đường Quan-thánh, số 140.

Ngạch Học-chính — M Lê quang-Hồng, giáo-học hạng tư trước tòng sự tại trường Bảo-hộ nay đổi vào nha Sơ-đẳng Học-chính Bắc-kỳ.

M. Ng văn Đang, trợ-giáo tập sự được thăng thực thụ hạng tư.

M. Ng-qui-Tư được bổ trợ-giáo phụ-tá, lương 8 hào tháng 15 đồng kể từ ngày 15 février 1924.

M Ng-3 Quang, trợ-giáo phụ-tá tại trường Kiến-an huyện An dương (Kiến-an) được thăng trợ-giáo tập-sự.

M Trịnh quang-Kiem, trợ-giáo tập sự tại trường Mường-kim (Yên-bay) nay phải bắt chục vì trẻ-nải công-việc.

M. Hoàng-vinh-Thanh, được bổ trợ-giáo tập sự thay M. Trịnh-quang-Kiem.

Thuyên chuyển. — M Trần-quang-Cẩu thư-ký Điện-bộ ở nhà giây thép bỉ, nay có lệnh đổi sang tòng sự tại Vientiane (Ai-lao) M. Phan-huy-Tiếp thư-ký Điện bộ ở nhà giây thép hồ nay có lệnh đổi đi tòng-sự tại Cao-bằng.

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

Chương-trình từ ngày thứ sáu 8 đến ngày thứ năm 14 Février 1924.

CHARLOT
Làm trò buôn cười
PATHÉ - REVUE
TRÙ XIÊC
10 hồi
Do Eddie Polo, là một tay đại vỡ sĩ diễn
HỒI THỨ NHẤT
Một người dân bà đi qua.
HỒI THỨ NHÌ
Chia làm 2 phần : một người quấy rối.

Thi cảnh-sát Tây. Mấy hôm nay tại phủ Thống-sứ có mở kỳ thi chức cảnh-sát riêng cho sở Mật-thám. Ngày hôm nay có bài quốc - ngữ dịch ra Pháp-văn như sau này :

Bắt đám cờ bạc

Hôm chủ-nhật mới rồi, có bắt được một đám bạc to lắm, tại đường Maréchal Pétain, toàn những người Khách cả.

Lúc 2 giờ chiều, có 4 người mật-thám Tây và 15 người mật-thám Annam đến núp ở ngoài cửa, rình một lát rồi đồ sang nhà số 9, vào bắt được ước chừng 12 chủ Khách, chủ thì mặc quần áo cách mới, chủ thì mặc quần áo cách cũ, đương đánh bạc với nhau.

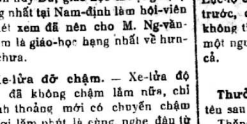
Chắc bắn chuyến này nhà-nước ra lay phạt rõ nặng, để làm gương cho những kẻ bày nghề cờ-bạc mà kiếm ăn.

Còn mấy đám nữa cũng to lắm, giá thử các ông mật-thám cũng đò bắt được nốt, thì dân Annam được nhờ lắm.

Độ này chúng ta lại nghe thấy mấy anh Khách muốn xin mở Nhà-xéc, anh nào cũng nói rằng để chỗ nồng rượu. Cái nồng nào thì chắc bắn. Nhà-nước đã rượu lấy thì chắc bắn. Nhà-nước đã biết nồng thế nào rồi, thì Nhà-nước bắn không cho.

Hưu-trí. — Nay đặt ra một hội-đồng có MM. Laurès là giáo-học thượng-hạng hạng nhất tại Hanoi làm chủ-tọa, Phạm-văn-Mẫu giáo-học thượng-hạng hạng nhất tại Hanoi và Phạm-huy-Du, giáo-học thượng-hạng hạng nhất tại Nam-định làm hội-viên để xét xem đã nên cho M. Ng-văn-Phẩm là giáo-học hạng nhất về hưu-trí chưa.

Xe-lửa đỡ chậm. — Xe-lửa độ này đã không chậm lắm nữa, chỉ thỉnh thoảng mới có chuyến chậm mươi lăm phút là cùng, nghe đâu từ đầu tháng hai tây đến giờ các đường xe-lửa nhà nước đã đổi than xấu mà đổ than tốt, nên máy không hay hỏng mà cũng không lắm bọi nữa.

Chẳng khác gì chuyện chớp bóng — Tối hôm nọ hồi tám giờ trong một hẻm cao-lầu ở Cửa-nam có sẩy ra một sự lẩu đá rất kịch liệt. Nguyên có một á giảng hoa đi với một công-tử bột nhà vào hiệu tư tình, bất thình lình bị một bọn côn-đồ ngồi ăn bên cạnh gợi ngay ghẹ lên đánh chàng kia thất điều bát đảo rồi cướp hẳn nhẫn-linh của chàng mà thuê xe cút mất, để lại chàng lớp ngớp dậy được thì đã mất tích người yêu rồi.

Hai cái nạn xe lửa. — Tối hôm bà mươi tết vào lúc gần giao thừa thì chuyến xe-lửa đêm ở Nghệ-an đến ga Lạc Minh-khôi chỗ kil. 199 để phải một người dân ông trạc ba mươi tuổi, chân tay bị nghiến đứt ra làm hai đoạn, chết ngay lập tức, xét ra thì không có thể cầu cứu gì, hình như người hành khất, vì khăn áo rách rưới, bên vai lại đeo một gói cơm. Lại đến sáng hôm mồng ba, chuyến xe-lửa thứ nhất ở Nghệ ra cũng để phải một người cụt cả hai ở Cầu-giát tên là Ng-văn Siêu, 35 tuổi, mình mẩy nhà-thương bị trọng thương, khi khiêng được lên toa thì chết. Hai việc nay quan sở-tại đã làm biên-bản rồi cho chôn.

Quan Bốc to Bi-co-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giấy, số nhà 32, Hanoi dây nói 314

Quan Bốc-tơ có cả chữa cho người đã, người em đều năm, ai cần lại nhà. 4057

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống. — Ngày thứ bảy 16 février 1924 :

Nước lên 26 phân vào hồi 1h40 ;
Nước xuống 10 phân vào hồi 7h42.

Ngày chủ-nhật 17 février 1924 :

Nước lên 28 phân vào hồi 2h3 ;
Nước xuống 9 phân vào hồi 2h26.

Ngày thứ hai 18 février 1924 :

Nước lên 30 phân vào hồi 2h40 ;
Nước xuống 8 phân vào hồi 3h.

Ngày thứ ba 19 février 1924 :

Nước lên 30 phân vào hồi 3h22 ;
Nước xuống 8 phân vào hồi 3h57.

Tại tòa án — Phiên tòa ngày thứ năm 14 février xử những việc sau này :

Trần-văn-Liên chực ăn cắp mấy buồng chuối phải 10 ngày tù ; Ng-văn-Tinh ăn cắp tấm của biệu Hợp-long phải hai tháng tù ; Dương-văn-Chinh ăn cắp quần áo của bạn phải một tháng tù ; Lưu-văn-Bảy lấy trộm quần áo đáng giá 67 đồng phải năm tháng tù ; Phong-Sang can luật trục xuất cảnh ngoại phải một tháng tù ; Vũ-v-Bình ăn cắp một cái ví tiền của người khác phải 20 ngày tù ; Chu-thị-Viện phải ba tháng tù được án treo về việc mua đồ ăn cắp của thị Xuân, còn thị Xuân được trắng án vì không đem bán ; Ng-văn-Thuận phải phạt 100 quan về việc đốn gỗ trong một khu rừng đã có giấy yết cấm.

Việc cô giáo Tàu. — Có biên bản của quan *docteur* Le Roy des Barres chứng nhận rằng tờ bẩm khai của quan *docteur* Forest là đúng nghĩa, là việc cô giáo Tàu Ha-ka-ling mà các báo đã đăng trước không phải ai ám sát mà chính cô ấy tự sát.

Hai người chết đuối, đã tìm được một. — Chiều sa-lan của sở Lục-lộ chở than bị đắm đêm thứ bảy trước, chết đuối mất hai người và không tìm thấy xác thì nay mới thấy một người 16 tuổi, mặt bị cá ăn nát cả.

HẢI-DƯƠNG

Thưởng-hàm. — Những người có tên sau nay được thưởng hàm :

Thăng chánh thất-phẩm văn-giai : M. Vũ-đình-Mô, hàm tùng thất phẩm thiên-hộ, chánh tổng tổng Tuyên-cu, phủ Bình-giang.

Thăng chánh bát phẩm văn-giai : M. Tô-đình-Nguyên, hàm tùng thất phẩm bá hộ, chánh tổng tổng Dương-Nham, phủ kinh-môn.

Thăng tùng bát phẩm văn-giai : MM. Nguyễn-trung-Thụ, hàm chánh cửu-phẩm bá-hộ, chánh tổng Hy-đông, huyện Thanh-miện ; Ng-điên-Tang, hàm chánh cửu phẩm bá hộ, chánh-tổng tổng Văn-tài, phủ Nam-sách ; Đoàn-đức-Định, hàm chánh cửu-phẩm văn giai, chánh-tổng tổng Nghi-sơn, huyện Vĩnh-bảo ; Ng-đức-Tế, hàm chánh cửu phẩm bá-hộ, chánh-tổng Hoàng-lai, huyện Thanh-hà ; Phạm-v-Nghĩa, hàm chánh cửu phẩm bá hộ, chánh-tổng Lập-lễ, huyện Thanh-hà.

Thăng chánh cửu-phẩm văn giai : MM. Vũ hữu Tái, hàm tùng cửu phẩm bá hộ, chánh-tổng tổng Tho trường, huyện Thanh-hà ; Đặng-trần-Thường, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Toàn-an, huyện Tứ-kỳ ; Phạm-gia-Thụ, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Phan-xu, huyện Tứ-kỳ ; Ng-văn-Giác, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Hà-lô, huyện Tứ-kỳ ; Ng-văn Uẩn, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Hà-am, huyện Vĩnh bảo ; Ng-văn-Nguyên, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, lý-trưởng xã Kênh-lưu, huyện Vĩnh-bảo ; Đào-đình-Pho, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, phó-tổng Ngãi-am, huyện Vĩnh-bảo ; Ng-tức-Vinh, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Hu-tri, huyện Vĩnh-bảo ; Bùi-đình Tín, hàm tùng cửu-phẩm bá hộ, chánh-tổng tổng Ngọc-cục, phủ Bình-giang ; Nguyễn-văn-Nghĩa, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Đỗ-xá, phủ Bình-giang ; Phạm-văn-Đăng, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, lý-trưởng xã Đỗ-nghĩa, phủ Bình giang ; Trần-văn-Phong, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Đoan-lâm, huyện Thanh-miện ; Lê-v-Trung, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, phó-tổng tổng Du-lo, huyện Thanh-hà ; Lê-v-Chiêu, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, lý-trưởng xã Kỳ tây, huyện Thanh-hà ; Vũ-văn-Cương, hàm tùng cửu-phẩm bá-hộ, chánh-tổng tổng Lạc-thị huyện Gia-lộc ; Ng-tr-Vinh, hàm tùng cửu-phẩm văn-lại, khán hộ ngoại hạng hạng nhất ở Hải-dương.

(Còn nữa).

ĐÁP-CẦU

Cái nạn hàng ngày. Có ba người phu kéo xe-bò đương xuống cái dốc gần ga Thị-cầu, chẳng may cái dốc ấy vừa cao lại vừa cong, nên người kéo đằng trước hãm xe không kịp bị xe bò đẩy luôn xuống ruộng rồi úp lên trên mình, khi nhấc được xe ra thì đã chết rồi, hai người đẩy tuy cũng ngã, nhưng chỉ bị thương xoàng thôi. Người kia không khám thì xét ra bị cái càng xe đâm vào rách phổi nên chết ngay, còn hai người đi sau hãy còn nằm tại nhà thương phục thuốc.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ở Huế cũng mưa đá. — Ngày mồng một tết năm nay, hồi 3, 4 giờ rưỡi chiều, tiếng sấm rền vang từ hướng Tây-bắc, ùn ùn một đám mây đen, từ hướng ấy nổi lên phủ lấy cả bờ tả-ngạn, rồi lác đác sa hạt mưa, trước còn nhỏ, đến chừng mười phút thì mưa càng to, bỗng nghe những người la rằng mưa đá ! mưa đá ! Quả nhiên những miếng băng to nhất bằng quả cam, nhỏ nhất bằng hạt bắp và bằng quả ổi, quả táo rơi xuống đầy đất bể ngói, và có nơi nhấn sâu cũng bị thương ; nhất là ở các miền bể như là làng Chuồn-sam, chợ Nọ và Nam-phổ thì mưa to lắm, ở kinh-thành mưa cũng to, nhưng hạt băng rơi xuống thì nhỏ không to bằng các nơi. — Các miền Hương-thủy, Thanh-thủy, Nong, Trường cũng có mưa, nhưng không có hạt băng. Mà mưa lại nhỏ.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ta ra đây, bạn nhìn như có mấy thứ rượu, mà hình lọ lại trở-trêu cho ta lẫn ra được! Không ai có thể nói ra được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng mười, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội các phụng lời cẩn phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTES gởi ông, có chỉ rõ một thứ rượu bổ đã trong nước dùng quen rất hay, tăng tiến sức khoẻ, trường, trước lại phải thị gửi cho qui được phòng chế ông để ở thanh-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai gửi lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giấy bán lại đắt quá, mà vị-thất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Savon Cadum

Savon tinh sạch, như

SAVON CADUM

thì lấy làm hữu ích cho vệ sinh da người.

Và lại savon này thật lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không hề chốc nào, mà lại tìm giải bằng hai cục savon thường.

Giá một cục Savon Cadum là Bai quan tiếng Langsa.

2 f. 00

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu GENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế L. BLANC 51, phố Tràng tiền Hanoi. 2099

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới, Hanoi

MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3045 MẬU-THỊNH kính cáo.

Cần dùng nhiều CAI ĐẦU THỰC GIỎI

để đi làm trong miền Thanh-hóa.

Hỏi tại bản-quán, từ 3 giờ đến 6 giờ chiều.

HIỆU

MINH-DƯƠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Bông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ

Giáo phố hàng Gai số 83

PHOSPHATINE FALIÈRES

là một món vật thực khỏe mà bổ chước được

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn. Dùng nuôi con nít và dễ dưỡng những kẻ tỳ vị yếu. Phải coi cho thiệt hiệu Phosphatine Falières.

Có bán tại các tiệm đồ giải khát, bánh ngọt và các hiệu thuốc tây.

PHOSPHATINE FALIÈRES

Phải đòi hiệu cho kỹ vì có kẻ giả mạo nhiều lắm.

Ô-TÔ CHỞ HÀNH-KHÁCH

của ông Henry LASVIGNE

Vào khoảng tháng hai Tây năm 1924, hiệu ông Henry LASVIGNE sẽ có ô-tô chở hành-khách từ Hà-đông tới Vân-đình để liên-tiếp với đường xe điện từ Hà-nội về Hà-đông.

GIỜ XE CHẠY :

Buổi sáng :		Buổi chiều :	
Hà-đông đi Vân-đình . . .	7 giờ 00	Hà-đông đi Vân-đình . . .	2 giờ 00
Tới Vân-đình	8 . 45	Tới Vân-đình	3 . 45
Vân-đình đi Hà-đông . . .	9 . 00	Vân-đình đi Hà-đông . . .	4 . 00
Tới Hà-đông	10 . 45	Tới Hà-đông	5 . 45

GIÁ TIỀN :

Hạng ba 0$01 một kilomètre, từ Hà-đông tới Vân-đình và Vân-đình tới Hà-đông cũng . . . . . 0 $ 80

— nhì 0.013 — — . . . . . 0 . 40

— nhất 0.02 — — . . . . . 0 . 60

Người Pháp thì 0$80 một lượt tới Vân-đình ; còn ai muốn lên xuống chỗ nào thì cũng tính theo giá trên này.

Cẩn bạch.

Henry LASVIGNE

Mưa từ khi ấy đến 5 giờ rưỡi thì tạnh, qua ngày mồng hai cho đến khai hạ thì trời lại nắng nực như tháng tư tháng năm vậy.

Cái quang-cảnh ba ngày Tết. — Cái quang-cảnh trong ngày Tết ở Kinh-Đô năm nay so với Tết năm ngoái thì năm nay có phần vui hơn. Vì rằng trời tạnh ráo, chỉ mưa có vài giờ, mà ba ngày ấy không gặp phải những ngày xấu mà sự xuất hành không cấm kỵ, nên giữa đường xe qua ngựa lại phấn son hàng gấm như là giẹt hoa chen, ban đêm lại nào là sóng nhất-lục, cuộc bài chòi cùng những cuộc sanh ca, dưới nước trên bờ, nơi nơi đều có cái quang-cảnh xinh, thật đã ra vẻ ngày Tết ở chốn Trường-an-Kinh-khuyết. Tuy thế cái quang-cảnh mẻ ngoài xem có bề đẹp mắt, mà cái phong hóa bề trong ngầm lại có đau lòng. Vì rằng mỗi đến một năm mới thì người thêm một tuổi cao mà cái thêm ấy hẳn có bề lợi ích cho người : kẻ học trò công đèn sách thêm được một năm là chuyên cần nhất của xã-hội, kẻ làm quan thêm được chức phận trong một năm, cái tật-ỉm của những người đã hưởng được suốt trong một năm ắt có phần lợi ích ; thế thì một nơi đô-hội mà suốt qua một năm chắc cũng có bề phồn-thịnh hơn trước, mà phồn thịnh là ở những điều gì, hoặc ở nơi công nghệ nơi thương-mại hay là nơi học vấn. Nơi học vấn

(Xem tiếp trang 183 cột 3)

BÁN LIỀN NGAY

Một cái xe comionnette kiểu « Citroën » 10 mã-lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 00.

Hỏi tại M. Gougenheim, à Bạp-cầu. 3765

Ai muốn tìm việc

Cần một người thư-ký đã đứng tuổi, và thạo cả Pháp Âi muốn làm xin lại hỏi : M. TRẦN VIẾT SOẠN, 12, Rue de la Chaux, Hanoi.

HỘI-ĐỒNG-TỈCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Tỉch :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Tỉch.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENES.

2094

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 16 février 1924

« CỬU MỸ ĐOẠT PHU »

Tích tứ nhất (4 hồi)

Khôn hay mộng triệu bất tường,
Người ta suy thạnh nhẽ thường xưa nay.

Họ Hồ ngộ biến từ nay
Rồi sau chín gửi về tay Tất-Tùng.

Tối thứ bảy sau bát tiếp theo

Ngày chủ nhật 17 février 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

TÀI TỬ ĐA TÌNH

(Hát chèo)

Tích thứ hai

TRIỆT GIANG PHỐ A-ĐẦU

(Trẻ-con diễn)

Tối chủ nhật 17 février 1924

HOÀNG LONG ỨNG MỘNG

Chiêm bao sao khéo lạ nhường,
Nỗi oan tình thiếp với chàng ai tin.
Lệnh đênh bấy nỗi nằm chim.
Ngờ đâu phận cải duyên kim hợp oán.

Tối thứ hai 18 février 1924

TRÁI DUYÊN KHÔN ÉP

THÉATRE MUNICIPAL

Directeur : Maurice DUPUIS

Régisseur Général : Louis DEGRANGE

Secrétaire caissier : Michel DINCK

Tối thứ bảy 16 Février 1924

TỊCH THỨ NHẤT :

Son altesse n'est pas de bois

Hài-kịch rất buồn cười

TỊCH THỨ HAI :

La fille du Régiment

Hài-kịch, pha với nhạc-kịch

Tối chủ-nhật 17 Février 1924

La fille de Madame Angot

Hý kịch, pha với nhạc-kịch, có vài đào kép tối hôm ấy lỡ hết tài ra phô trương ở trước sân khấu, và xin nhắc lại, buổi hát tối hôm ấy xin các có đừng có đi xem, riêng cho bọn thiếu-niên mà thôi. — Vở kịch này rất là buồn cười mà ngộ nghĩnh, về cảnh cuối cùng có một cuộc đánh ghen rất kịch-liệt. Thu được bao nhiêu, ông Dupuis sẽ phát thưởng riêng cho con hát (chanteurs).

M. D.

Vì đi xa mà bán ruộng

Một khu ruộng 3.000 mẫu ở địa-hạt tỉnh Quảng-yên.

Việc làm rất lợi, xưa nay chưa từng có.

Muốn hỏi điều gì thì hỏi tại Me Henri, Quản-lý văn-khế tại Haiphong. 3762

Nước mắm

Nước-mắm là một vị thực-phẩm có ích của dân Việt-nam ta. Nên HẢI-LỢI công-ty chúng tôi hết sức khảo-cứu, lập xưởng chế-tạo tại Hanoi, nay đã làm được nhiều hạng Nước-mắm ngon, và thật là sạch-sẽ, hợp cách vệ-sinh, đúng điều lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916, về cách làm Nước-mắm Nhà-nước. Nay đã có giấy của tòa Thị-nghiệm khen như sau này :

Nước-mắm ngon, tốt, và đúng được điều-lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916.

« Conclusion ».

Excellent produit répondant aux conditions fixées par l'arrêté du 21 Decembre 1916.

Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ. Qui-khách nào chưa có, tất phải vừa ý. Có cả hạng đặc-biệt đóng chai, để dùng lễ biếu thực là tiện lắm.

Có cả muối, và mắm-tôm tốt lắm. Qui-khách nào ở xa, muốn dùng thử hàng nào, xin viết thư về, chúng tôi xin sẵn lòng, tiện đường gửi ngay theo cách nhận-hóa giao-ngân.

Nay cẩn-bạch

HẢI-LỢI CÔNG-TY

Chế-tạo-Xưởng tại Thái-hà, Hadông

Tổng-cục tại, 72, Jean Dupuis, Hanoi

2092

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc ; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng lời mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo, kỹ công mà giá thực.

2017

XIN XEM CHO KỸ

Vì nhiều người qui Khách xem báo thường có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu, gần khi đi mua hàng ở hiệu thuốc khác, sau nhà mua hàng không đi được, lại nhất thiết tính bản-hiệu. Vậy gọi có những lời tỉnh trình các qui-khách rõ cho và xin các người từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì nên nhớ rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

số 89

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » tập lấu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỏn-hào xác-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Tôn thượng-thư về bảo *Trương-di*, *Trương-di* hớn-hở toan đi. *Tống-tín* thấy vậy, vội-vàng gạt đi mà bảo rằng :

Không đi được ! Không đi được ! nếu đi thì tất hỏng việc !

Trương-di hỏi rằng :

— Tại sao vậy ?

Tống-tín nói :

— Đại-huynh chưa biết *Sơn* tiểu-thư. *Sơn* tiểu-thư tài đã cao, tính lại ác. Đại-huynh không đi thì nàng thấy đại-huynh là một vị công-tử con quan lại-bộ thượng-thư. Vả lại có mối-nhân ngợi-khen, may ra phận đẹp duyên ưa, còn có thể hỗ-đỗ mà nhận lời gả. Nay đại-huynh đi, chỉ sợ trong khi vấn-đáp, có điều gì sai-lầm, bị nàng đò được tính-bình thì vô-luận quan thượng thư, dẫu đến đức boàng-đế đứng làm chủ-hôn, nàng cũng nhất-định không khi nào chịu vâng lời vậy. Cứ như ý tôi-độ thiển nghĩ thì chi bằng chối-từ không đi là hơn.

Trương-di nói :

— Không đi vẫn hơn, nhưng chối-từ thế nào cho được !

Tống-tín nói :

— Đại-huynh cứ chối-từ là vừa đi xa về, trong mình mệt-nhọc. Nếu muốn biết tài thì bảy đưa cuốn « *Trương-tử tân-biên* » đến, như thế thì may ra còn có cơ được một vài phần.

Trương-di hớn-hở mà rằng :

Nói có lẽ phải !

Trương-di liền bảo *Tôn* thượng-thư viết thư trả lời rằng *Trương* công-tử đi xa mới về, trong mình mệt nhọc, không thể đến bái-yết được, hãy để trình tập thơ trước, xin giủ lòng thương đến, cho được đẹp duyên cầm-sắt, để thỏm rang về môn-mi.

Sơn-hiền-nhân mở xem cuốn « *Trương-tử tân-biên* », thấy văn-tứ kỳ-dật, trong lòng vui-sướng, mới cầm trao cho nàng *Sơn-đại* xem mà bảo rằng :

— Bấy lâu ta vẫn lưu tâm đò xét, con em các nhà công-khanh đầy chốn Kinh-thành mà chưa thấy một người nào vừa ý ta cả. Nay xem tập thơ của *Trương-di* này ẩn tứ kỳ-dật, thật là một bậc đại-tài. Con nên xét kỹ mà xem, nếu con bằng lòng thì ta sẽ liệu xử.

Nàng *Sơn-đại* nói

— Thơ dẫu hay thật, nhưng người không chịu đến thì ở trong tất có duyên-cớ chi đây, không khéo lại là cái tệ sao chép của người khác.

Sơn-hiền-nhân nói :

Con nghĩ cũng phải ! Nàng xem các bài thơ này toàn là những đầu đề mới cả, làm chi có bài cũ của ai. Còn như người đời bây giờ, vì-tất đã có tay tài-tử như thế này mà đề cho chàng sao trộm.

Nàng *Sơn-đại* nói :

Trời đất sinh người, biết thế nào mà hạn-lượng cho được. Hãy xem như con, xưa nay vẫn cay mình không ai bằng, ai ngờ lại gặp chị *Lãnh-giang-tuyết*. Ngoài anh *Trương-di* này, biết đâu lại chẳng còn có anh *Trương-di* nữa, tất phải mời đến xem có phải chân-tài hay không ?

Sơn-hiền-nhân không thể cưỡng lời *Sơn-đại* được, bất đắc-dĩ lại phải viết thư trả lời *Tôn* thượng-thư, nhất định xin mời *Trương-di* đến xem mặt. *Tôn* thượng-thư sai người đến bảo *Trương-di*, *Trương-di* luống-cuống lo sợ, lại bàn với *Tống-tín*.

Tống-tín nó :

Hôm trước còn có thể miễn-cưỡng đi được, chứ hôm nay thì quyết-nhiên muốn phẫn không nên đi vậy.

Trương-di hỏi :

— Sao vậy ?

Tống-tín nói :

Hôm trước đại-huynh đến thì thiếu linh tiếp kiến, hai bên đều là vô tâm, mấy ra người ta còn không thử-thách chi. Bây giờ người ta mời mãi, ta mới chịu đến, tất người ta sinh nghi, có khi không đáng thử-thách mà người ta cũng cố tình thử-thách vậy.

Trương-di nói :

— Nếu người ta cố tình thử-thách thì quyết nhiên không nên đi. Ấu là hãy đợi trong một vài ngày, xem có cơ hội nào hay chăng !

Tống-tín nói :

— Còn có cơ-hội nào nữa, chỉ có lại nhờ một vị đương-triều đại-thần nào đến nói giúp, tức là cái cơ-hội hay đó !

Trương-di nghe lời, lại bàn với thân-phụ để nhờ một vị đại-thần khác đến nói. Lại nói chuyện nàng *Lãnh-giang-tuyết* từ khi xem thấy bài thơ của *Bình-như-hành* có lòng luyến mình thì ngày đêm nghĩ ngợi, chẳng thiết ăn uống chi cả.

Một ngày nàng *Lãnh-giang-tuyết* cùng *Sơn* Liễu thư xem hoa thưởng nguyệt, liên cú đề thơ, vui-vẻ kể sao cho xiết. Bấy giờ thì dẫn gặp lương-thời mỹ-cảnh mà cũng ngẫu-ngơ buồn bã, chẳng nói chẳng rằng.

Sơn tiểu-thư bèn là lẫn khuyên-giải. Ngoài miệng nàng dẫu vâng lời, nhưng trong lòng vẫn như ngây như dại, chỉ thiu-thiu muốn ngủ suốt ngày. *Sơn* tiểu thư muốn mời *Trương-di* đến để xem thế nào thì *Trương-di* lại chối-từ không đến.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* thân-thể mỗi ngày một hao-mòn, *Sơn* tiểu-thư sợ-hãi muốn nói cho thân-phụ biết thì lại ngại lời, mà im đi thì chỉ lo nàng *Lãnh-giang-tuyết* nghĩ quá thành bệnh.

Sơn tiểu thư đang luống-cuống không biết làm thế nào thì bỗng nghe có nội-giám phụng thánh-chỉ triệu thân-phụ vào triều. Bấy giờ *Sơn-hiền-nhân* đã khỏi bệnh, không dám từ-chối, mới vào bái-yết thiên-tử ở *Văn-hoa-điện*.

Khi triều-kiến xong, thiên-tử cho ngồi và hỏi rằng :

— Lâu nay tiên-sinh không vào triều-kiến, trẫm không được biết con gái tiên-sinh là *Sơn đại* kia, đã hứa gả cho ai chưa ?

Sơn-hiền-nhân tâu rằng :

Muôn tâu bệ-hạ ! kẻ hạ-thần chưa nhận lời hứa gả cho ai.

Thiên-tử phán rằng :

— Cứ lấy môn-đệ mà nói thì như nhà tiên-sinh tất phải nhiều người đến cầu.

Sơn-hiền-nhân tâu rằng :

— Người đến cầu dẫu nhiều, nhưng con gái kẻ hạ-thần đã làm dự thành-án bao cho cái danh tài-nữ. Nếu chưa được người xứng đáng thì không dám gả, thành ra vẫn còn kén-chọn vậy.

Thiên-tử phán rằng :

— Tiên-sinh chưa kén-chọn được ai, trẫm đã vì tiên-sinh mà tuyển hai người đó !

Sơn-hiền-nhân tâu rằng :

— Vì một việc riêng của kẻ hạ thần mà không ngờ được thánh-thương lưu-tâm nghĩ đến, thật là lượng cả bao-dung nhưng chẳng hay thánh-thương đã tuyển được người nào.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

hì đã có chánh phủ Bảo-hộ châm nom cho ta sự tiến ích thế nào ta đã rõ thấy, duy có thương-mại và công-nghệ là về phần ta lo, năm nay thử xem công-nghệ và thương-mại có thêm được cái gì chăng và nông-nghiệp của xứ này ra thế nào thì dám chắc rằng người bản-xứ suốt năm nay chẳng mở được công-nghệ gì mới, duy có vài trường hát và nhà chiếu bóng mà thôi, còn thương mại thì người Bắc-kỳ lập ra nhiều hơn là người bản-xứ, còn nghiệp-nông thì chỉ thấy cầm chừng mà không tiến-bộ, giá gạo thì mỗi ngày mỗi tăng cao lên nhất là mấy hôm gần Tết. Ấy là những cái thực-tế của người bản-xứ đã chẳng thấy phát đạt, tuế mà xem đến cái phong-hóa thì phần nhiều chỉ thấy việc bảo-dưỡng phong-lưu, bài bạc khi nào cũng có, rượu-trà ca-hát nơi nào cũng nhiều, thật là nên kinh tâm thay. Mà ai đến xứ này gặp mấy hôm ngày Tết lại không tấm-tắc ngợi khen cái quang-cảnh ấy, chắc là một nơi phú hữu phồn thịnh lắm, nào có biết đâu ở trong trong vẻ còn lắm nỗi đau lòng!

Ôi! cái quang-cảnh ngày xuân là một cái ảnh hưởng của một cái sự nghiệp một phương dân suốt trong một năm. Năm nay đã là như thế hăng năm sau có khác chăng? hay là lại cứ thế mãi.

VIỆC TRONG KỲ

QUẢNG-BÌNH

Ô-tô hại người. — Bữa mồng 2 Tết mới rồi, có một chiếc ô-tô ở trong Quảng-trị chạy ra, khi đi ngang qua địa-phận làng Đặng-lộc huyện Lệ-thủy, đè phải một đứa con gái 13 tuổi, người đi đường thấy cái thảm-trạng như thế, la lên, song chiếc xe kia cứ mở máy chạy thẳng, không đoái hoài chi đến, thấy kệ ở đó. Được một chập, non giờ đồng-hồ, có hai chiếc xe ô-tô hai ông Tây đi qua đó, thấy thấy người thiếu nữ nằm chết giữa đường, bèn hỏi chứng cớ lý-dịch làng sở tại đây, rồi lập-tức điện báo tin quan Sứ; quan Sứ cho linh cảnh-sát đi bắt chiếc xe ấy, thì chẳn được ở bến đò Han, nhân được quả tang còn nhiều vết máu dính ở xe.

Bắt được chiếc xe này, là nhờ nó có hỏng máy dọc đường, chứ vô-sự, thì no đã cui mất rồi, còn tâu nơi đâu nữa!

Kính deo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính deo mắt cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu-cố cho.

Vạn ta
TONG-YUNE-TAI VING-KY
49, Phố hàng Ngang, 49
2103 HANOI

弹燃林佳張

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ XIN MỜI CÁC ÔNG QUA BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi dom) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người lao lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng mà sau khó chữa.

Bởi vậy chữa bệnh này đến đúng đạo cốt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi đang tâm nghiên cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nết mụn lở kỳ rạng rỡ, mà trong khi đang chữa có thể làm lăng như thường không mất thì giờ Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin nói đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
26, Phố HÀNG BUỒM, — HANOI
Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều. đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các lĩnh xa đến xin hãy tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay. 2096

THUẬN-THÀNH

BOITIER — CHAPELIER
HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cố.

2096 Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới dau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES
HANOI — HAIPHONG
Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

Theo GIT-ICH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dầu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2056

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà báo-cáo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ngủ được, đau gân, bệnh gió, đánh trống ngực, khó thở, để làm cho chết được sống cho để được yên lặng và được tỉnh thường.

Quan Bác-sĩ Leroy ngài đã nước Nearina ra phát dùng mà chữa bệnh không ngủ được, đau gân, đau cốt tủy rất là công hiệu. Thực là một thứ thuốc rất hay, không gì bằng, mà ta xin công dùng để giúp cho đồng bào.

Ở các hàng báo cách to đều có bán cả. 2066

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc kiến
Chủ nhân: DƯƠNG-BÁ-TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.
2095

CHAO ÔI! NHỨC ĐẦU! CHAO ÔI! NHỨC RĂNG! CHAO ÔI! NHỨC XƯƠNG XƯỜN!

Lại đau gần đây!

Nhưng chẳng bao lâu sẽ khỏi nếu uống thuốc SIROP FOLLET

Đừng thuốc SIROP FOLLET, thì cũng vẫn đau nhức, vẫn bị đe dọa được lâu. Uống thuốc ấy chỉ một phút đồng hồ thì đau đớn bao nhiêu đều dần dần tiêu tán ngay.

Đau đầu, đau xương, đau thần, đau gan, đó đội đau đầu dùng thuốc SIROP FOLLET cũng trừ được một cách tuyệt diệu. Đồng thuốc ấy thì đau gần ở đâu cũng trị được một cách rất chóng. Hoặc đau ở đầu, ở răng ở xương xườn v. v. cũng vậy.

Thuốc SIROP FOLLET trị bệnh bổ cũng hiệu lắm, dầu bổ đến trẻ nhỏ cũng vậy. Thế cho nên người ta thường dùng để trị bệnh bổ cơ.

Người ốm có thể uống được 3 thìa mỗi ngày không có điều gì ngại cả. Con trẻ thì uống 3 thìa cà phê.

Các hàng báo chớ đến có bán.

Chính điểm: Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc ại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiện.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

TRONG LÚC SẢN DỤC

Đàn bà vì khí sản-dục đau-đớn mệt nhọc mà yếu người đi. Huyết ra mất nhiều, thành ra ít đi và suy đi. Nhưng mà đứa con mới đẻ còn phải nhờ mẹ dưỡng-dục lâu, thì bấy giờ mẹ càng phải bồi-bổ cho tốt huyết, cho nhiều huyết. Muốn bổ huyết cho mạnh người, để có sữa tốt mà nuôi con, thì nên uống thuốc PILULES-PINK. Thuốc ấy sinh huyết mau lắm, rồi lại làm cho sữa cũng tốt và nhiều. Đứa trẻ đã nhờ công mẹ sinh-thành, lại được bú sữa tốt mà sinh sức lực, đó là cái hạnh-phúc cả đời của nó bắt đầu từ đó.

Thuốc PILULES-PINK này, hàng thuốc nào cũng có bán.

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HÀNG MỚI SANG

Rẻ hơn mọi năm mà lại tốt vì là lúc hàng đến giá bạc cao, mời các ngài lại mua mau kẻo hết.

Mũ — Các ông và các cậu từ 2 tuổi trở lên mũ nào cũng có và đủ các số đầu.

Feutre (laine)
Feutre (longs poils)
Feutre (velours)
Casquettes Russes
Casquettes nouvelles
Bérets matelot

PARAPLUIES POUR HOMMES, DAMES ET GARÇONNETS
CACHES-NEZ LAINE TRÈS BONNE QUALITÉ
POLOS ET BAS TRICOT FANTAISIE PUR LAINE, ETC. ETC...

HAI-CHINH
Nhà chế tạo các thứ mũ
74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi
2042

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Nhiều kiểu lạ!

Hỡi các ông mắc phải bệnh lĩnh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhầm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ. 2082

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng: Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa. 2065

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酪補

J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每騎午吞啞每吞啞沒噦疆歇喫科

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh gió, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
京東河內行街蒲廟門牌八十號

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật đối đãi.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thửa đã lấn lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiếu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.
2032

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn